

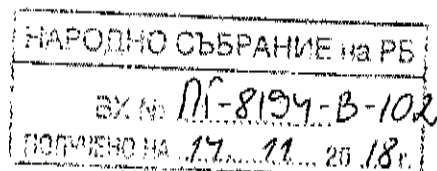

Адвокат Веска Волева
гр. София 1000, ул. „Алабин“ № 50, вх. А, ет. 4
тел.: 02/980-34-05; 0888/80-29-30

ДО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
гр. София 1169, пл. „Княз Александър I“ №1

На вниманието на:
КОМИСИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

СТАНОВИЩЕ

От

ВЕСКА ПОЛИТОВА ТЕОДОСИЕВА, [REDACTED]
действащата в качеството на пълномощник на **МАРИЯ**
ТОДОРОВА ПОЛИТОВА, [REDACTED]

чрез адв. Веска Волева - гр. София, [REDACTED]
4; тел.: 02/980-34-05; 0888/80-29-30;

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на
Закона за собствеността и ползването на земеделски земи
(ЗСПЗЗ) №854-01-71 от 19 септември 2018г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Във връзка с изразените становища от Министерството на финансите с входящ номер КЗХ-853-07-24/12.10.2018 г., от Министерството на земеделието, храните и горите с входящ номер КЗХ-853-07-24/15.10.2018 г., от Министерството на правосъдието с входящ номер КЗХ-853-07-24/18.10.2018 г. относно изготвения Законопроект за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделски земи (ЗСПЗЗ) №854-01-71 от 19 септември 2018 г., внесен от н.п. Корнелия Нинова и група народни представители, МОЛЯ да вземете предвид следното:

В законопроекта е предвидено лицата по чл. 10в, ал. 1, т. 2 и 3, които не са подали заявление пред Министерството на земеделието, храните и горите в срока по параграф 27 от предходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за

собствеността и ползването на земеделските земи (обн. ДВ. Бр. 13 от 2007г.), както и лицата, чиито заявления били оставени без разглеждане или не са били уважени поради подаването им след законоустановения срок, да могат да подадат заявление пред Министерството на земеделието, храните и горите без ограничение във времето. Както е посочено и в мотивите към Законопроекта, предвидената промяна има за цел да защити правата на българските граждани – тракийските бежанци и техните потомци, с чиито земи е погасен държавният дълг съгласно Спогодбата за уреждане на висящите финансови въпроси и развитие на икономическото сътрудничество между Народна Република България и Кралство Гърция (ДВ, бр. 87 от 1964г.). Първоначално правото на обезщетение за горелосочените лица е въведено без упражняването на това право да бъде обвързано с някакъв срок, а именно през септември 1991 г. чрез разпоредбата на чл. 10а (сега чл. 10в) от ЗСПЗЗ. Ясно личи първоначалната воля на законодателя. Едва четири години по-късно се установява преклузивен срок, в който тези лица да могат да подават заявление за обезщетение пред Министерството на земеделието и хранителната промишленост. Впоследствие този срок неколккратно е удължаван, като последното такова удължаване е направено с приетите през февруари 2007 г. промени в закона.

Честото удължаване на установения срок ясно показва и доказва, че те се оказват недостатъчни по практически и обективни причини. Въпреки предвиждането на допълнителни срокове, те на практика се оказват недостатъчни и хората, имащи право на обезщетение, не могат да се възползват от дадената законова възможност. Много от тракийските бежанци, както и техните наследници, не са предявили правата си в указаните преклузивни срокове от закона, поради ред причини – например много от тях пребивават трайно извън страната, други са болни, трети – възрастни. Има случаи, в които потомците на тракийските бежанци не знаят дали изобщо наследодателите им са обезщетени, по какъв ред или дори, че са имали такова право на обезщетение. Следователно няма как, когато хората не знаят за това, да предявят такива искания за обезщетение.

Предвид изложеното, считам, че направените становища по отношение на законопроекта не са основателни и че необходимостта от предлаганата промяна е направена в достатъчна степен.

Делата по ликвидирани имоти и техните оценки са били предавани на съответните правителства от Смесената комисия. В България те се съхраняват в Централния държавен архив в архивен фонд 719к “Гръцко-българска емиграционна комисия в България”. Архивен фонд 719к се състои от тридесет поредни описа (с изключение на опис № 13-неизползван номер). В опис 1 се съдържат всички преписки на изселени българи от Гърция

- ликвидационните досиета. В личните досиета от опис 1 се съхраняват ликвидационните листове с оценка на имотите. Единствено в опис 12 се съхраняват преписките на българо-бежанци от Беломорска Тракия и Македония за ликвидацията на имоти - по населени места, без ликвидационните листове с оценката на имотите. Само неликвидираните имоти, тези които не са оценени, съответно заплатени частично в брой, а остатъка чрез облигации, са съхранени в опис 12 на архивен фонд 719к “Българо-гръцка смесена комисия по спогодбата “Моллов-Кафандарис” на Централния държавен архив.

Горезложеното обуславя презумпцията, че българите-бежанци от Беломорска Тракия, чиито преписки за ликвидация на имоти се съдържат в опис 12 на архивен фонд 719к “Българо-гръцка смесена комисия по спогодбата “Моллов-Кафандарис” на Централния държавен архив, НЕ са обезщетени и техните имоти, послужили за погасяване на държавен дълг на България към Гърция, НЕ са заплатени (в брой или чрез облигации). Наличието на досието в опис № 12 презумира липсата на обезщетяване, така както наличието на досието в опис № 1 презумира факта на обезщетяване.

Проблемът се корени в това, че с пропускане на сроковете, хората губят своето право на справедливо обезщетение. Безспорно това положение засяга правото на собственост на тези лица, именно чрез факта за невъзможност за търсене, респ. получаване на такова обезщетение в хипотезите на засягане на това право от страна на държавата.

Съгласно чл. 17 от Конституцията на Република България, правото на собственост се гарантира и защитава от закона (ал.1) и частната собственост е неприкосновена (ал.3), като принудителното отчуждаване на собственост за държавни и общински нужди може да става само въз основа на закон и след предварително и равностойно обезщетение (ал.5).

Правото на собственост е въздигнато в основно и неотменимо право на човека и в приетата от Общото събрание на ООН на 10.12.1948г. **Всеобща декларация за правата на човека**. В чл.17 от същата е записано, че всеки човек има право на собственост, индивидуално или съвместно с други лица, както и че никой не трябва да бъде произволно лишен от своята собственост.

Правото на собственост е признато за основно и неотменимо право и с **Протокол №1 към Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи**. В член 1 от протокола „Защита на собствеността“ се посочва, че всяко физическо или юридическо лице има право мирно да се ползва от своите притежания, както и че никой не може да бъде лишен от своите притежания освен в интерес на обществото и съгласно условията, предвидени в закона и в общите принципи на международното право.

Налице са множество осъдителни за страната ни решения на Съда в Страсбург по дела, които са свързани с т. нар. реституционно законодателство, в това число и решения по прилагането на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи. Във връзка

с т. нар. земеделска реституция по делото Кръстева и други срещу България, Съдът постановява, че с отнемането правото на собственост се нарушава принципа на правна сигурност и без каквото и да е възможност за получаване на обезщетение, се нарушава Конвенцията за защита правата на човека.

Правото на собственост е признато за основно и неотменимо и с Хартата на основните права на Европейския съюз. В член 17, т.1 от Хартата е записано, че всеки има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпорежда с него и да го завещава, както и че никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба.

В постановеното на 31.05.2012г. от Европейския съд по правата на човека Решение по делото „Василев и Дойчева срещу България“ (по жалба №14966/04) се изследва справедливия баланс между обществения интерес и индивидуалните права на собственост и обезщетение, като в този случай за констатирани нарушения на чл.1 от Протокол №1 към Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В пар. 45 от решението Съдът припомня, че *за да бъде основателно, всяко вмешателство в правото на мирно ползване от притежанията трябва да бъде предвидено от закона, да преследва кауза в интерес на обществото и да постига добър баланс между потребностите на общия интерес на общността и изискванията за опазване на основните права на индивида.* В пар. 47 от цитираното решение се посочва, че държавите се ползват с голяма свобода, за да преценят кое е в интерес на обществото, особено когато се отнася до приемане и прилагане на мерки за икономическа реформа или социална справедливост. *Когато обаче се обсъжда въпрос от обществен интерес, като например реализирането на правата на собственост на цяла една категория лица, публичните власти са длъжни да реагират своевременно, коректно и максимално целесъобразно.*

Подписването на Спогодбата за уреждане на висящите финансови въпроси и развитие на икономическото сътрудничество между Народна Република България и Кралство Гърция, обн. в ДВ, бр. 87 от 3.11.1964 г., има за последица погасяването на държавен дълг с недвижими имоти, частна собственост на български граждани, и недопускането на претенции на собствениците на недвижими имоти към правителството на Гърция за обезщетение на лишаването от право на собственост върху притежаваните имоти. Намаляването на държавния дълг на България към Гърция е във вреда на собствениците на недвижими имоти, с които държавата се е разпоредила. По този начин със стойността на тези недвижими имоти държавата (България) се е обогатила неоснователно за сметка на нейните граждани – собственици на имотите.

Именно с цел компенсирание на причинените вреди, България е поела ангажимент както по Спогодбата „Моллов-Кафандарис“ (1927г.), така и по Спогодбата за уреждане на

висящите финансови въпроси и развитие на икономическото сътрудничество между Народна Република България и Кралство Гърция (1964г.), да обезщети своите граждани с паричната равностойност на тяхното недвижимо имущество, което остава собственост на държавата, на чиято територия се намира (в случая – Гърция).

Въпреки това, към настоящия момент Република България все още не е предприела ефективни, адекватни и общодостъпни мерки и процедури за обезщетяване на българските граждани/техните наследници, чието недвижимо имущество е послужило за погасяване на държавен дълг на България към Гърция. В нарушение на чл.17, ал.1 и ал. 5 от Конституцията на Република България, държавата НЕ е защитила и НЕ е гарантирала правото на собственост на тези български граждани, респективно тяхното право на обезщетение за лишаването им от право на собственост.

Това пасивно поведение на държавата противоречи не само на Конституцията на Република България, но и на чл.17 от Всеобщата декларация за правата на човека и чл.1 от Протокол №1 към Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. Българските държавни органи НЕ са действали с усърдието, изисквано от чл. 1 от Протокол №1. Липсата на общодостъпна, адекватна и ефективна процедура по обезщетяване на българските граждани/техните наследници, чието недвижимо имущество е послужило за погасяване на държавния дълг на България към Гърция, липсата на информираност и игнорирането на този общественозначим въпрос са нарушили баланса, който трябва да бъде запазен между защитата на правата на собствениците на недвижими имоти/техните наследници на мирно ползване на техните притежания и изискванията на общия интерес, като заинтересованите лица са понесли и продължават да понасят непропорционална и прекомерна тежест (в този смисъл е и пар.52 от Решение от 31.05.2012г. по делото „Василев и Дойчева срещу България“ (по жалба №14966/04)).

Предвид гореизложеното, считам, че становищата от Министерството на финансите с входящ номер КЗХ-853-07-24/12.10.2018 г., от Министърът на земеделието, храните и горите с входящ номер КЗХ-853-07-24/15.10.2018 г., от Министерството на правосъдието с входящ номер КЗХ-853-07-24/18.10.2018 г. относно изготвения Законопроект за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделски земи (ЗСПЗЗ) №854-01-71 от 19 септември 2018 г. са неоснователни, немотивирани и че необходимостта от предлаганата промяна е обоснована в достатъчна степен.

Извън горното, моля да вземете предвид и депозираната от мен Молба с вх.№ПГ-8194-В-97/05.10.2018г. до Народно събрание на Република България, с копие

Адвокат Веска Волева
гр. София 1000, ул. „Алабин“ № 50, вх. А, ет. 4
тел.: 02/980-34-05; 0888/80-29-30

до Парламентарна група „БСП за България“ и до г-жа Корнелия Нинова – председател на ПГ „БСП за България“.

Моля да допълните изготвения Законопроект за изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи като добавите към него изменения в законодателството относно обезщетяването на собствениците на имоти, различни от земеделски земи, в т.ч. и гори, като бъдат внесени съответните изменения в Закона за горите (ЗГ) и Закона за обезщетяване на собственици на одържавени имоти (ЗОСОИ), за да може да бъдат обезщетени по справедлив начин наследниците на бежанци от Беломорска Тракия, чиито недвижими имоти (гори) са послужили за погасяване на държавен дълг.

Моля да бъде уведомена за Вашето решение и за предприетите от Вас действия писмено и мотивирано в разумен срок на следния адрес:

Гр.София, ул. [REDACTED] – чрез адв. Веска Волева.

В [REDACTED]

С УВАЖЕНИЕ

/адв. Веска Волева/